

Jeden z prvních dětských snů ho dovedl z Kvaslic až na Železnou Rudu...

VIII.

Habarticko se skládá ze tří obcí: Habartice, Kvaslice a Vítkovice, které se rozprostírají uprostřed lesů v centru Plánického hřbetu, jenž je dominantní pohledem z Klatov východním směrem. Z proti pohledu je však mnohem romantičtější a krásnější. Kam jen oko lidské dohlédne, přes historické Klatovy, půvabné okolí, dál ke vzdálenému horizontu, až se váš pohled zastaví o hraniční hory začínající Všerubským průsmykem a konče Vyšebrodským, což je vymezuující prostor pro pohoří s příznačným názvem Šumava. Šumava milená a určující i svým předhůřím, též nazývaná plícemi Evropy. První zmínka o Habarticích pochází ze 14. století. Je zde i nevelký kostel sv. Petra a Pavla, původně postaven ve slohu gotiky, který byl později upraven s příměsí baroka. Na návsi stojí habartická škola, dříve zvaná obecná. Na měšťanku většina zdejších dětí dojížděla do Klatov, byť by se mohlo zdát, že do Plánice je to blíže. Skutečnou romantiku zdejší návsi doplňuje 400 let starý strom zvaný „Lípa Svobody“. Dnes, jen kousek opodál se z lesa předmětného hřbetu na vás dívá bělostná televizní věž „Barák“. Bývala zde i osada zvaná Chuchle, která však zanikla.

Plánický hřbet dotváří zdejší reliéf tichého a skvostného místa ukrývajícího v sobě Křižíkův odkaz, jenž teprve nedávno povstal z dob minulé slávy v dnešní dny, aby vzdal poctu trochu zapomenutému zdejšímu rodákovi (Františku Křižíkovi), který se proslavil na poli technickém i mezi jinými světovými jmény. Vždyť nazýván byl i „českým Edisonem“, což však ve své skromnosti rodák z Plánice nerad slyšel. Muzeum bylo zbudováno a otevřeno až dne 25. června 2010 v jeho rodném domě. Vzpomeňme jen v rychlosti elektrifikovanou trať na stejnosměrný proud Tábor-Bechyně v jižních Čechách, první elektrárnu v Čachrově na Šumavě v rámci Rakousko-Uherska z roku 1901, pražskou elektrickou tramvaj a mnoho jeho vynálezů dalších, jakými třeba byla oblouková lampa již z roku 1884. S tím vším je možno se seznámit v prostorách muzea jeho rodinného domu, bývalé roubenky, kde prožil slavný a skromný vynálezce své dětství.

Malá vesnička Kvaslice ne až tak daleko od Plánice se naopak stala rodištěm doktora práv Františka Strnada, který se narodil 21. listopadu 1949, doma, v kuchyňce venkovského stavení bývalého hospodářského sídla maltézských rytířů, kteří o ně přišli díky prvé pozemkové reformě v roce 1922, z nichž předmětnou část bývalého stavení zakoupil Františkův dědeček. Snad i místo narození v kuchyni napomohlo tomu, že

František Strnad měl časem blízko ke kulinářskému umění i jím později prezentovaným pohostinským službám v létech pozdějších. K narození František dodává: „Měl jsem se vlastně narodit již v roce 1947, ale rodiče v tom extrémně suchém roce raději s mým početím počkali na pozdější léta. A tak je neminul ani rok 1948 a rodiče se zdáli být rozpolceni, zda dělat revoluci či svého potomka. To váhání jim přineslo další můj odklad. Nad revolucí zvítězil zdravý selský rozum a samozřejmě všude přítomna jejich vzájemná láska, a já konečně na svět přišel v již sychravé listopadové dny roku 1949. Jsem půlnoční dítě v akcentu končícího „Štíra“ a nastupujícího neohroženého „Střelce“, který pomohl tomu, že mám v sobě ověřený smysl pro spravedlnost a pochopení druhých...“ Ze svého horoskopu také vyčetl, že je typický vizionář, který dokáže myslet do budoucnosti a vidět život i z té lepší stránky.

Celé své dětství prožil v rodném domě a osadě, jež má pouhých osm (8) čísel popisných. Jeho první školní kroky vedly v roce 1955 do školy v Habarticích, která je od nich vzdálena pouhý jeden kilometr. Tenkrát se jí říkalo malotřídka a byla určena pro děti od první do páté třídy. „V prvním ročníku nás bylo pouhých šest dětí v paritním a rovnovážném postavení holek a kluků. Ohlédnuli se zpět, nejhezčím děvčetem byla pro mne Jiřinka Lepších z habartické hospody. Té jsem již od mala záviděl, to prosím přiznávám, její krásu a snad i to, že nemusí každý den, za jakéhokoliv počasí chodit do školy právě ten předmětný kilometr a sto metrů, jak jsem si dokonce jednou spočítal. Denně tam i zpět. Mezi námi dokonce panoval příbuzenský vztah, neboť její tatínek byl bratrancem toho mého. Strýc Oldřich jak jsem mu občasně a zejména pro sebe říkal, uměl úžasně, ba virtuosně hrát na harmoniku – heligonku. V tom směru neměl široko daleko konkurenci! My přespolní jsme chodili, pokud bylo odpoledne i vyučování, do hospody na polévku, dodnes vím, že stávala 50 haléřů. Se závistí jsem Jiřinku pozoroval, jak si mohla stoupnout na takovou malou stoličku, nazývanou u nás doma „šamrle“ a točit pivo do půllitrů s velkou bílou čepicí, a pak bravurně a elegantně seskočit, donést ho hostovi ke stolu a na bílý porcelánový podšálek udělat tužkou silnou čárku. Tam se poprvé u mne objevila touha a sen mít také hospodu a dělat všechno přesně tak, jak Jiřinka. Hospoda mne doslova učarovala a probudila ve mně dětskou touhu okořeněnou virtuosním hraním pana hostinského na heligonku. Být muzikantem jako on, byl také můj další dětský sen! Když začal strýc Oldřich hrát, doslova jsem ho hltal očima. Můj dědeček sice také hrál na heligonku, ale tak virtuosně to nikdy nezvládal. Přesto jsem se od dědečka leccos naučil a doslova odkoukal tak, že ve třetí třídě, samozřejmě, že s chybami, zahrál písničku: „Tři sestřičky bratra měly.“ Postupně se ve hře zdokonaloval. I od strýce jsem se také snažil leccos odkoukat, ty jeho hmaty, variace prstokladů, jeho um. V roce 1960 jsem začal jezdit do Klatov na měšťanku, na druhý stupeň, abych v závěru své základní vzdělání povýšil studiem na Střední zemědělsko-technické škole,

kde se mi ale vůbec, vůbec nelíbilo. Na tu pověstnou „hnojárnu“, jak ji všichni hanlivě nazývali, jsem prostě musel, neboť naši pracovali v JZD Habartice a nebylo úniku, než že se musí pro zemědělství vychovat nástupce! Předsednictvo družstva mi totiž doporučení nedalo, abych mohl studovat na dvanáctiletce, jak jsem si původně přál. Uvažoval i o tom, že by ze mne mohl být učitel. Dnes děkuji tehdejšímu představenstvu družstva, že mi doporučení nedali a já se učitelem nestal! Nejvíce mi vadí, že se překrucují dějiny, události i dějinná fakta, které vždy určovala a určuje vládnoucí třída, a to je podle mne zrada na historii samé. Pro druhé i jsem rád, že nejsem učitel, neboť chování dětí po „sametu“ dostalo všelijaké podoby, jen ne ty výchovné a mám-li být upřímný, připomíná mi to i hanlivé nařčení, ale přesto výstižné, existence jisté „cohcárny“ na základních i středních školách, ale nejspíše tomu nerozumím, neboť nejsem dost pedagogicky zdatný. V červnu 1968 jsem odmaturoval se dvěma dvojkami a dvěma jedničkami. Tehdejší ředitel školy si pozval do školy mé rodiče s tím, že by bylo dobré pokračovat na vysoké škole zemědělské. Tak nějak mi to soudruzi nalajnovali. Tatínek s maminkou vysvětlili, proč to nejde a já již od prvního července 1968 nastoupil k nám do družstva (JZD) na pozici pomocníka zootechnika pana Josefa Havlíčka. Bylo to pro mne krásné a krátké období. Každý den jsem chodil na svačinu do hospody „U Lepších“ v Habarticích a neustále si asociálně připomínal obraz malé Jiřinky i jejího „šamrle“, jak za pultem točí pivo. Někdy jsem si z domova i tu svačinu do hospody přinesl a koupil si jen pivo, které stávalo 1,30 Kčs. Dokonce se stalo, že strýc Oldřich mi několikrát zapůjčil, což byla pro mne veliká čest, jednu ze svých heligonek, vždyť měl jich dokonce osm a já začal v hospodě hrát. Tam jsem se naučil i ovládat vcelku dobře karty, „čertovy obrázky“ a ze všeho nejvíce volený mariáš. To hezké trvalo jen do doby, než k nám obrazně na dvorek vnikli naši bratři spřátelených armád: Rusové, Poláci, Němci (NDR), Maďari a Bulhaři. Hospoda se tenkrát na pár dní zavřela. Mezi lidmi panovala nálada, jakoby jim zemřel v rodině někdo z blízkých příbuzných.

V září tohoto roku mne nad ránem naložil otec na motorku a odvezl na vlakové nádraží do Klatov. Dostal jsem povolávací rozkaz. Vlákem cestoval celý den, až jsem dojel do Mikulova do kasáren, kde mne čekala škola pro důstojníky v záloze. Kasárna se nacházela nad městem, kam nás vyvezla Praga V3S. Následovala rychlá, zběžná lékařská prohlídka a nakonec se všichni ocitli do jednoho u holičky. Ta nás doslova otesala tak, že dlouho naše bělostné hlavy svítily jak pouliční lampy po setmění. Místnost či snad ložnice se zdála být tanečním sálem, kam se však vešlo jen 24 kovových postelí v patrovém provedení. Místo pro skříňky s osobními věcmi ve světnici však nezbylo a tak skončily na chodbě. V přijímači jsme se doslova nezastavili, vše se dělo poklusem nebo v běhu za neustálého hulákání velitelů družstev, což byli mazáci, kteří sloužili již druhým rokem. Hned další den navečer za námi přišel desátník a zeptal

se, kdo umí zpívat nebo chodil do nějakého pěveckého kroužku? Dva z nás se aktivně přihlásili a s desátníkem odešli. Když se vrátili, byl v jejich tváři jasně patrný smutek a zklamání. Museli zpívat mazákům ukolébavky, aby se jim lépe usínalo. Někdy koncem října se na nás přišel podívat velitel čety. Kluk, ne starší než my, pocházel ze Slovenska, absolvent zdejší ŠDZ a vyzvídal, kdo umí hrát na nějaký hudební nástroj? Byli jsme po prvé zkušenosti se zpíváním velice opatrní. Přihlásil se jen vojín Babička, skoro dvoumetrový chlapík a řekl, že umí hrát na trumpetu. Hrával prý v mariánskolázeňské kapele, odkud pocházel. Velitel mu přislíbil opuštění posádky, aby si mohl dojet pro hudební nástroj. Tak jsem to také zkusil a přihlásil se. V té době jsem ovládal heligonku, klarinet a saxofon. I já obdržel opuštěný a jel si domů pro nástroje. S Milanem Babičkou jsem se skamarádil a vydrželo nám to podnes. Celkem nás v kapele bylo osm a namísto buzerace, prohánění po cvičáku, včetně chození do strážní služby jsme hráli v různých restauracích, hospodách i vinných sklípčích v Mikulově a jeho okolí. Vojna v ten daný okamžik byla příjemnější a zážitky z tohoto hraní by rázem vydaly na román. Hráli jsme v neděli i na odpoledních čajích pro mládež, s názvem „ O páté...“, na výročních schůzích JZD Bulhary i v bývalém Gottwaldově na soutěži Armádní umělecké tvořivosti. Dokonce při oslavách výročí SNP (Slovenského národního povstání) na Dukle i v Bardejově. Tak mi deset měsíců uteklo jako voda. Po složení závěrečných zkoušek nás roztrídili k různým vojenským útvarům po celém bývalém Československu. Já trouba si vybral Klatovy, vzdálené od mého rodiště 10 km. Vše se dělo pod tehdy známými normalizačními hesly, kdy v podstatě všechna kasárna v kraji se pyšnila heslem: „Západočeský kraj – pevná hráz socialismu a míru.“ Vojenský dril mi nesesedl a já se dobrovolně přihlásil pět měsíců před civilem, v úvazek osmnácti měsíců, na stavbu vodovodu na řece Želivce, kde se budovala přehrada pitné vody pro Prahu. Díky majoru Kuželkovi z evidenčního útvaru 1735 Klatovy, nakonec ze všeho sešlo a já skončil u finančního náčelníka majora Tyrpekla. Vydržel u něho až do konce vojny, kdy jsem odcházel dokonce v hodnosti poručíka do civilu.

V roce 1976 jsem nastoupil na nově vybudované rekreační středisko Pozemních staveb Plzeň v Železné Rudě. Pyšnilo se tehdy ve stráni nad železničním tunelem. To už jsem byl ženatý a měl syna Františka, kterému bylo v té době 18 měsíců. Tak se mi skoro v pětadvaceti letech začal vyplňovat můj první dětský sen, dělat na hospodě, točit pivo a bavit lidi. Rekreační zařízení na Rudě bylo tou nejvhodnější příležitostí jak zabavit muzikou zdejší hosty. Měl jsem stále před očima s heligonkou v ruce svůj vzor - pana Oldřicha Lepšího z habartické hospody. Tehdejší kaskádovité členění stavby ji dodávalo zajímavosti. Na první otevření a připravovanou velkou slávu měl přijet dokonce předseda Ústřední rady odborů Karel Hofmann. Ještě před jeho příjezdem přišli za mnou muži v civilu a celý objekt prohledali, od půdy až po sklep. Samozřejmě, že jsem se i já na tu

slávu připravil, koupil si nové šaty. Od rána několikráté poposedával na příslušné místnosti, kam chodil i císař pán pešky, neboť jsem byl značně nervosní, jak to všechno dopadne. Akce slávy byla plánována na dva dny. Před večerem přijela kolona černých aut, na tehdejší dobu luxusních Tater 603 a i auta značky Volha. Vzácného hosta přivítal ředitel našeho podniku s předsedou KSČ i s předsedou našich podnikových odborů. Na mně zbyla záslužná povinnost vzácného hosta ubytovat v ředitelském apartmá a pak udržovat teplo domova v krbu i na vše ostatní dohlížet, aby vše fungovalo bezchybně. Bylo mi jasné, že cokoliv se z plánovaného „vřelého“ přivítání pokazí, nebo bude něco špatně, tak má funkce vzala za své a já bych na hodinu skončil. Nestalo se tak, snad i díky úžasně upečené huse, výborné plzeňské dvanáctce a ruské vodce, která vše jistila. Vypilo se jí tenkráté u nás jako někde v Moskvě. Druhý den po snídani skoro všichni vyrazili pod vedením tajemnice městského národního výboru do lesa na houby. Tam nastala jediná chyba té doby, že již moc houby nerostly. Po více jak hodině bloudění v malém lesíku se všichni vrátili zpět s košíky pokrytými jen na dně a chtěli, aby náš kuchař z nich udělal smaženici. Když do těch košíků kouknul a zjistil, že z nich spoustu hub nezná, raději takové kaskadérství odmítl s tím, že se nenechá zavřít. Kupodivu nikdo na smaženici netrval, a tak se po poledni celá kolona vozidel včele s Karlem Hofmannem z našeho zařízení vytratila. Ještě další dva měsíce se prováděly dodělky a opravy. První nástup na podnikovou rekreaci byl naplánován na Štědrý den. Bylo to spíše fiasko, neboť přijely pouze tři vdovy a jedna kompletní rodina, která se u vánočního stromečku ani neukázala. Byly to mé druhé nejhorší vánoce, co jsem kdy zažil. Ty první v roce 1968 v kasárnách v Mikulově a ty druhé v roce 1976, kdy vše dopadlo na moji hlavu, přestože jsem to nemohl nijak ovlivnit. V tom mém rozjímání, zda jsem udělal vůbec dobře a měl skleslou náladu, za mnou přišel náš údržbář Vlastík Kozlovský. Za ním stáli čtyři chlapi. Byl jsem vlastně rád, když mi sdělili, zdali bych jim zahrál na svatbě. Souhlasil jsem a otec ženicha hned poručil všem šest vódek. Pak to zopakoval ženich, jeho kamarádi a nakonec i já s Vlastíkem. Chyba byla jenom v tom, že jsme každou vódku zapíjeli dvanáctkou. Korunu všemu nasadil, kdosi, kdo mne požádal, abych jim zahrál. Bez dalšího pobízení jsem přinesl starou heligonku po dědovi a bylo veselo. Namísto oběda jen samé panáky. Vydrželi jsme to, až do páté hodiny odpolední, kdy se udělala tma jako o půlnoci. Všech nás šest bylo „na plech“, ke všemu přijela i zvědavá slečna nevěsta se svým bratrem, která hledala svého zatoulaného budoucího ženicha i otce. Když to oni střízliví viděli, raději naše posezení rázně ukončili. Díky Bohu, že přišli. Ukončili tu opileckou smršť a tatínka s ženichem i ostatními si odvedli. Hned vedle společenské místnosti jsme měli malý byt 1+1, kde netrpělivě čekala má manželka s dvouletým synem, a chtěli slavit Ježíška. Má snaha zahrát si na střízlivého byla absolutně k ničemu. Rybu jsem odmítl jíst, protože jsem na kosti vůbec

neviděl a tak jsem snědl jen pár lžic bramborového salátu. Manželce se nadmíru povedl a tak jsem jí ho i pochválil. Veškerá snaha něco zachránit byla marná a já se po chvíli spásně vrhl na WC a kamarádil se s mísou od záchodu. Když jsem přišel zpátky do kuchyně, byl můj syn už oblečený, že se jdou s maminkou podívat ven, zdali už chodí Ježíšek. Na mně zůstal úkol přinést ze skladu již nazdobený stromeček a dárky. Vše jsem zvládl až na špatnou orientaci, kdy se nemohl se stromečkem trefit mezi dveře kuchyně. Mnohé cukroví z nazdobeného stromečku tak opadalo a já se vrátil do skladu pro dárky. Naštěstí to nebyl žádný porcelán ani sklo. Jediný, kdo měl ze všeho radost, byl náš malý František, který všechno to popadané cukroví sbíral již od dveří. Já se snažil hodně přemáhat a mít i radost, jakou mělo naše dítě. Manželčiny slzy nebyly určitě z radosti. To také bylo poprvé a naposledy, co jsem se kdy na Štědrý večer opil!

Od ledna 1977 jsem trávil většinu času na rekreačním středisku Pozemních staveb Plzeň v Železné Rudě, které mělo svůj zvláštní status, v přirovnání - republiky v republice. Lze říci, že obdobné to bylo i u většiny jiných podnikových rekreačních zařízení. V té době neexistovalo, že by naše zařízení mohl navštívit i někdo cizí. Kdo neměl vystavený rekreační poukaz, neměl šanci! Ten kus potištěného papíru byl modlou, alfou – omegou všeho dění. Bylo to obdobné jako s výjezdními doložkami. Prostě tenkrát kus vyplněného a orazítkovaného papíru hrál prim nad vším. Dokonce ani místní nesměli k nám přijít na pivo či si jen tak posedět, popovídat a zase odejít, a tak se takováto zařízení stávala nedobytnými pevnostmi pro cizí. Podniková správa a občasné kontroly z vedení nebo odborářské organizace si to doslova hlídaly. Já jsem to nařízení bral jako plně nesmyslné. Často ho i porušoval, když si náš údržbář přivedl partu svých kamarádů, se kterými se třeba půl roku či rok neviděl. Mezi takové návštěvníky patřil i student Pedagogické fakulty Plzeň, Václav Vlasák. Vynikající muzikant, povahově bezvadný a bezproblémový kluk, po kterém se otáčely nejen mladé slečny, ale i zralé ženy. Doslova je přitahoval k sobě jak magnet. Hned na druhou zimní neděli při víkendovém hraní se na tom baru zakoukal do svobodné instruktorky lyžařského výcviku z učiliště Pozemních staveb, kde půvabná žena byla vychovatelkou. Jmenovala se Marcela a jejich zprvu platonická láska vykryštovala ve svatební hostinu. Završením jejich svatby však bylo zakončeno i pravidelné víkendové hraní s Václavem a mně se rázem kapela rozpadla. Obnovil jsem tuto tradici až po létech, kdy na post údržbáře nastoupil Pavel Mornštajn. Vynikající bubeník a zpěvák, který začínal v Plzni ještě s Oldou Říhou, frontmanem české rockové skupiny „Katapult“. Vše pak mezi námi ukončila až nová doba, kdy na počátku let devadesátých si v nově postaveném domečku Pavel vystěhoval obývací i ložnici a udělal z bytu hospodu. Sám se pak přestěhoval do podkroví. Vyměnili jsme si role a já často chodil hrát k němu, avšak jen do té doby, než z jeho hospody vznikl noční klub. Můj zaměstnavatel postavil v osmdesátých

letech nad tunelem další dominantu Železné Rudy a rekreační objekt Pozemních staveb rozšířil. K původní budově z roku 1976 s kapacitou sta lůžek, přibyl dvojnásobek. Tím došlo k ukončení veškerého mého pohodového života a především vzala za své má muzikantská léta v baru původní stavby. Přesto v druhém objektu vznikly krásné místnosti obložené dřevem, kdy na zdech visely dřevořezby šumavské zvěře, od tehdejšího našeho předsedy odborů Jana Vrby, jemuž vše bylo velice zdařilým koníčkem. Stal se mi kamarádem až do dnešních dnů. I v tomto zařízení byl zbudován ve společenské místnosti krb, což v našich horských podmínkách byla tradice. Skutečné probleskující, nefalšované plameny ohně dodávaly velké místnosti pocit útulna a hřejivosti domácího prostředí. U krbu vždy panovala pohoda příjemné nálady. Místnost ovládla doslova čarovná magie, která občasně vydržela až do ranních hodin. Umístěna zde byla i barevná televize v držáku, však nebyla nic moc. Byl to přístroj „Ljubitel“, sovětské výroby, na kterém se nechaly barvy upravovat. Skoro každý dospělý rekreant se o to snažil, aby obličej osob v televizi vystupujících nebyly zelené jako vodníci či žluté jako Asiati anebo rudé jak sovětská vlajka. Mnohdy se televizor upravil sám tak, že měl jen černobílé provedení a na to se dalo ještě koukat.

Pravidelně k nám na Rudu jezdil i Josef Loukota, známý plzeňský zápasník se svojí manželkou a dcerou. Paní Loukotová byla doslova televizní maniak, kdy proseděla celé večery u televize. Jak tak kouká na ten zázrak z Moskvy, oprávněně si u mne stěžovala, že televize je rozbitá a nemá barvy. Také prohlásila, že kdyby to věděla, že by bývala raději zůstala doma v Plzni. To mne nakonec popudilo tak, že když paní Jana opětovně přišla se svojí stížností na televizor, že jsou na něm jen barvy černobílé, lakonicky jí odpověděl: „ Tak to barvy v televizoru musely dojít...“ S údivem hlesla: „Jak došly, jak mohly dojít?“ Neměl jsem náladu na další diskuse a tak ji řekl, ať jde zpátky k televizi, že já ty barvy doleju. Vzal jsem si ve své kanceláři celou sadu silných barevných fixů a vyrazil k televizi. Stoupl si za ní a vždy tak, aby to viděla, zvedl v ruce příslušný barevný fix a druhou rukou na regulátoru televizoru barvu přidal. Nejdříve žlutou, červenou, modrou, zelenou. Fixy jsem zase uložil do krabičky a ostentativně z místnosti odešel. Paní Jana namísto, aby si užívala přírody, krásného, někdy až skutečně malovaného prostředí živé zdejší krajiny a především čistého vzduchu, seděla jen u televize. Dokonce večer přinutila svého manžela, že mi za moji ochotu musel koupit štamprle. Mé teatrální, byť úsměvně trapné vystoupení mne neopravňovalo se touto scénkou chlubit. To jsem učinil až teprve nyní při svých vzpomínkách. Obdobných zážitků bylo u nás požehnaně. Když to tak shrnu, vlastně celý můj život, co jsem přišel na Železnou Rudu, prožil převážně v hospodě a po hospodách... Ty důvody byly dva, jednak mne to bavilo a zároveň i živilo. Muzicírování, včetně mých pozdějších kouzelnických čísel bylo již jaksí bonusem navíc. Ke kouzlům jsem se

dostal přes pana Hůlu z Klatovy a i některé nezbytné rekvizity od něho koupil. Tehdy to byl nejznámější regionální mág. Bavit spoustu lidí a mne pomohl v mých začátcích. Bavit lidi bylo mé hobby a vydrželo mi to podnes.

Z těch vážných věcí, které jsem kdy ve svém životě dělal, bylo i studium práv v Praze na Karlově universitě, dálkově. Studoval jsem pět let, nikoliv pět neděl, jak by se mohli pochlubit někteří výtečníci i z Parlamentu České republiky i mimo něj. Ze žádné zkoušky jsem „nevypadl“ v terminologii studenta. Domů jsem volal povětšinou z Hlavního nádraží, sdělil výsledek svých snah, aby moje žena věděla, že nebudu domů chvátat. Do Železné Rudy jsem většinou přijížděl večerním vlakem a poslední zastávka před vstupem přes můj domovský práh, byla většinou v Hotelu Javor, v prostředí jeho krásné vinárny, kde také občasně pobroukával na hudební nástroje můj kamarád Honza Kučera. Toho večera jsem si sedl na barovou židli a popíjel český OLD DRAY GIN z Říčan, protože má celoživotně oblíbená Spišská borovička na nápojovém lístku toho večera prostě nebyla. V ten únorový večer za barem seděl lehký vývar barmanky, která nevypadala vůbec atraktivně, jak barmanky bývají. Prsa neměla, což pro barmanky bylo určující, aby se hosté dívali jen tam a nikam jinam. Ta dotyčná se totiž ve své profesi nemohla srovnávat snad s nikým. Karel Markel či jeho parťák Jiří Hrbek, mohli být pro ni jen jejím nedostižitelným vzorem. To byli číšníci! Vždy perfektně oblečení, profesionálního vystupování a se zákazníky to uměli doopravdy excelentně. Díky jim byla vinárna vždy plná. Tak ta dotyčná, ani nevím, zda z oboru, byla všeho pravý opak. Jen kohosi z vedení vlivného prý měla za zády. Ta večerní návštěva u baru mi udělala v peněžence doslova průvan. Na druhý den i vrchnímu Jirkovi zavolaal, že jejich Maruška mi nepřinesla ani fialky, ani jahody, natož jablíčka, ale že mne jen prachsprostě očesala jako ovocný strom v průběhu sklizně. On ji zahrnul několika nevybíravými nadávkami a důvěrně mi sdělil, že nejspíše šetří na cestu do Itálie, neboť jejím snem je Florencie, Pisa, Neapol a Řím. Několikrát prý žádala o devizový příslib, ale nikdy jí to nevyšlo.“ Pronesl, „Franta, i když je blbá, tak o malířích, sochařích a památkách v Itálii hodně ví, mnohem víc, než kdejaký profesor.“ Ta Maruška mi však ležela v žaludky a já začal přemýšlet jak na ni vyzrát. Každé pondělí se jezdilo do Klatov do prádelny a já se zastavil při té příležitosti i v klatovské knihovně, kde jsem býval častým hostem. Vypůjčil si knihy o Itálii, historii i umění a začal studovat. Nasbírané informace se měly stát součástí mé pomsty. Inu posudte sami...”

Franta se na barové stoličce zavrtěl a důvěrně ke Karlovi Markelovi pronesl: „Tak toho zájezdu do Itálie, co jsem zajistil, se budu muset vzdát. Všechno je pryč! A já i devizový příslib mám,“ dodal notně zklamaně. „Řím a Florencie, taková úžasná místa,“ nasadil i zkroušený

výraz, doslova smuteční a objednal si pro změnu fernet. V kapse měl i připravený písemný návrh rozvodu, samozřejmě, že fiktivní, kdyby bylo důkazu potřeba a dále pronesl: „To je můj nejčernější den mého manželství. Kdybych se náhodou opil do němoty, tak mi uschovejte peněženku a prosím, nevolejte policajty, aby mne odvezli na záchytku. Dnes manželka podala návrh na rozvod našeho manželství u Okresního soudu v Klatovech. Dokonce ho mám u sebe,“ a vytáhl jsem složený návrh. Mezitím jsem si poručil dalšího fernetu a Marušce řekl, aby si také nalila. Sáhla za sebe na bar a nalila si z lahve vodku a připsala mi vše na účtenku. To jsem však již věděl od vrchního Jirky o jejím triku, že v lahvi má čistou vodu a tím si přilepšuje své spropitné. Za okamžik jsem ji měl doslova na udici a ještě svůj herecký výkon vylepšil slovy: „Mám už všechno zaplacený, dokonce devizový příslib mám, vždyť to budu muset všechno vrátit, když moje manželka nikam se mnou nechce jet.“ Na obzoru byl další fernet, nyní na její účet, protože když jsem začal vyprávět o Itálii, žasla. Chvíli na mne civěla s otevřenou pusou, co všechno vím a pak pronesla. „Nikdy jsem nepoznala úžasnějšího chlapa, co všechno víte o Itálii a dokonce i víc nežli já.“ Připili jsme si i na tykání. Dohodli se, že příslib vracet nebudu a ona, že pojedje se mnou namísto mé manželky. Jen sežene nějakou tu devizu v tvrdé valutě navíc. To byl její úkol, abychom v Itálii nestrádali. Slíbila také, že navaří nějaké jídlo, abychom tam ušetřili a mohli chodit jen po památkách. K tomu všemu si měla také zajistit výpis z trestního rejstříku. Toho večera jsem u baru nic neplatil, můj účet si vzala sama k úhradě. Domů jsem odešel náramně spokojen, že se má pomsta zdařila! To jsem však ještě netužil, jak mne Pán Bůh potrestá za mé rouhání. Bylo opět pondělí a já jel zase s prádlem do Klatov. Zpátky se zastavil za svými rodiči a tak se trochu zdržel. Nikdo mne doma nevítal, manželka ležela v posteli a plakala. Ptal jsem se, co se stalo a ani ve snu mi nenapadlo, že příčinou všeho byla dopolední návštěva barmanky Marušky z Javora u nás doma. Manželka, když za dveřmi uviděla cizí slečnu, zeptala se, co si přeje? Ta rovnou pronesla. „Je Franta doma? Není? Vy jste ta jeho paní, co se s ním rozvádí? Můžete mu předat můj výpis trestního rejstříku a vzkaz, že jsem všechno sehnala, dolary i marky. Vy už to asi všechno víte, že jedeme spolu do té Itálie,“ žoviálně dodala. Moje vysvětlování nebylo nic platný a můj veškerý herecký um vzal za své. Nic horšího mne potkat nemohlo. Ať jsem se snažil sebevíc, stejně mi doma nevěřili a já se ani po létech nedivím.

Při nahlédnutí do statistik jsem došel také k vlastnímu poznání, že nejvíce lidé umírají v nemocnicích, doma v posteli, na silnicích, na pracovištích, ale málokdy v hospodách! Po celá léta 1977 – 2000 k nám chodili i členové Horské služby, kteří promítali diapozitivy a diskutovali s našimi návštěvníky v tématech „ O nebezpečí hor a lyžování...“ Střídali se tak zde lektoři: Áda Sádlík, František Stupka nebo tehdejší náčelník Karel Lásk, který svému příjmení dělal opravdu čest. Byl menší postavy,

vzhledem Alan Delon, výřečný a vtipnost z něj doslova sršela, to neměl konkurenci! Dámy i slečny ho doslova hltaly svýma očima. Když děti ulehly a šly spát, škemraly, abych ještě zapálil krb, vytáhl kytaru, foukací či tahací harmoniku a přidržel zde Lásku, náčelníka Horské služby. To se pak lehce večer přehoupl přes půlnoc. V tom nejlepším jim však Karel udělal čáru přes rozpočet a všelijaké jejich intriky vzaly za své, když lakonicky pronesl: „Já mám hlad, že bych mohl jíst hřebíky. Šéf, ten lakomec, nepřinese ani suchý chleba!“ Samozřejmě, že měl pravdu a já tak ke zjednání nápravy skočil do kuchyně, neboť káva a buráky byly dávno překonané, zrovna tak jako bramborové lupínky. Omluvil jsem se a za minutu se vrátil zpátky. Udělal jsem velkou obloženou studenou mísu. K tomu všemu nakrájel i pověstně dobrý železnorudský chléb. Při přípravě všeho jsem dostal spásný nápad při pohledu na prázdnou sklenici od leča, že do ní nakrájím chléb do kulata. A tak se i stalo. Vzorově ho do sklenice vyskládal a zavíčkoval. Vše položil na podnos a elegantně přinesl do společenské místnosti ke krbu. Kdepak koho z nich zajímala nějaká obložená mísa. Všichni, včetně Lásky, fascinovaně upřely svůj zrak na sklenici s kulatě nakrájeným chlebem, kdy víčko jsem umně otevřel padesátníkem. Karel se na mne podíval a pronesl: „Ty, Franto, co je to za pitomost, chleba ve skleničce?“ Musel jsem je všechny poučit: „Přece víte, jak máme dobrý náš železnorudský chleba, že si ho Plzeňáci vozí i domů, a tak já, abych nemusel jíst chleba klatovský, který za moc nestojí, tak si no nakrájím, uložím do skleniček a na chvíli ho sterilizuji na 75 stupňů a na víčka vyryji datum. Nikdo nechápal, že tři týdny starý chleba může být tak dobrý, lepší než ten zakoupený v Jednotě u Míry Janouška. Sám Karel, již mírně ovlivněn alkoholovým raušem pronesl: „Tak, Franto, tohle vidím doopravdy poprvé v životě.“ Jednou jsem tuto blbost doslova vylepšil, když vedoucí, jistá paní Jana z Chomutova tamní prodejny LUXUS, odjížděla od nás ze Železné Rudy s rodinou na příslib do tehdejší Jugoslávie, tak jsme jí do čtyřlitrové sklenice „zavařil“ s sebou i chleba, aby u moře nestrádala. A občas si nostalgicky vzpomněla na naše šumavské městečko. Když se vrátila z Jugoslávie zpátky, zavolala mi, že jí nejspíše chytlo špatně víčko, neboť chleba ve sklenici zplesnivěl. Mé legrácky byly i na pováženou, a tak jsem je raději omezil. Starý, na ty mé výstřelky jsem byl až dost!

Po roce 1989 se začala uplatňovat metoda výdělečných rekreačních zařízení a vše se změnilo! Předchozí prodělkový socialistický systém zmizel a začaly se objevovat i hospodářské výsledky. Tržby rostly. V době 1991 jsem obě budovy dostal do nájmu a začal zde podnikat. To trvalo do roku 2000, kdy byly obě budovy na Železné Rudě prodány. V říjnu 1999 jsem koupil Belveder a v roce 2004 i malý hotel Gradl, v té době uzavřený a doslova v desolátním stavu. Zubožený stav při koupi obou objektů byl vlastně stejný. Dnes oba patří k jedněm z nejlepších na Železné Rudě. Obnovil jsem tradici zdejšího pivovarnictví dne 20. 7. 2007 v 17 hodin, 17

minut za přítomnosti tehdejší senátorky JUDr. Jiřiny Rippelové, kdy vysvěcení provedl tehdejší plánický děkan Josef Žák. Dnes Monsignor, který už v té době pracoval na plzeňském biskupství a později byl i v širším sekretariátu našeho pana kardinála Miloslava Vlnka. Měšťanský pivovar v Železné Rudě byl v provozu o 55 let dřív, nežli slavný plzeňský Prazdroj. Na Belveder podniká můj syn František a na Grádlu dcera Marcela. Mně se tak rozvázaly ruce a já se mohl opět více věnovat svým koníčkům... Jedno krásné sobotní slunečné odpoledne jsem hrál se svým švagrem Jiřím Kaiserem na nejvyšší hoře Šumavy, Na Velké Javoru v restauraci. Byla to zajímavá slavnost, které předcházelo to, že tamní majitel lanové dráhy a lyžařských vleků předal svoji živnost svému synovi. A my muzikanti z Čech měli tu čest být přítom. Vše se odehrávalo na malém prostranství před budovou německé Horské služby, jen pár kroků výše na horském hotelu pana Fischera. Kolem nás stále kvetoucí podzimně barevná příroda. Kvetoucí vřesy a nádherný pohled do údolí na německou i českou Železnou Rudu. Vystupovali jsme tam jako bratři, ač jsme byli švagři. Jirka tehdy hrál na pianovku a já na heligonku a ta krásná česká muzika se linula po svahu dolů jako malá lavina a pohlcovala doslova všechny, včetně turistů, kteří se od lanovky šplhali na vrchol, do výše 1456 metrů nad mořem. Asi tak po hodině našeho hraní k nám přiběhl chlapík celý v bílém, snad představující anděla, ale namísto andělské ratolesti držel v ruce malý tácek a na něm tři skleničky. Pořádně nepozdravil a vyhrkl česky: „To je nádhera, česká muzika, mám ji plnou kuchyň. To práce jde hned jinak od ruky! To se mi to dělá! Dáme si na Čechy!“ Každému z nás jednu ze skleniček podal a my si všichni společně připili na zdraví, na Šumavu a na naši republiku. Za necelou hodinu se vše opakovalo. K čemuž jsem já dodal: „Měli bychom si tykat, aby se nám lépe pilo, vždyť jsme skoro stejně staří.“ On souhlasil a podal nám každému ruku: „Já jsem Jirka, já Fanda a já taky Jirka,“ vyhrkl můj švagr. To sdělení kuchaře Jirku evidentně potěšilo a pak už jen do upřesnil: „Já jsem Jirka Kaiser.“ V ten okamžik jsme my švagři zkoprněli a můj švagr prohlásil: „Já jsem také Jirka Kaiser!“ Chvíli nevěřičně na sebe koukali. Bylo to překvapení jako když bubeník dá tu největší ránu do bubnu! Chvíli byla pauza a rezonovalo ticho. Pak si oba padli do náruče a velkého objímání, jakoby se znali přinejmenším již sto let a dlouho se neviděli. Následovalo: „Odkud jsi, Jirko?“ Vyzvídal kuchař. „Já jsem ze Sokolova a já z Habartic,“ dodal můj švagr. Po dalších několika větách kuchař Jirka pronesl: „Budeme asi stejně staří, kdy ses narodil?“ Oba se narodili ve stejný den - 20. března 1952. Nikdo tomu nevěřil, že může existovat taková náhoda! Oba si ke srovnání vzali i své cestovní pasy. V obou pasech stejná jména a datum narození! To byla největší náhoda mého života, která se přihodila mému švagrovi, ale u které jsem bezprostředně byl.

V roce 2013 jsem odešel opatrovat vážně nemocnou maminku, neboť jsem ji nechtěl nikam odložit do LDN či podobného zařízení a v listopadu téhož roku ji pochoval do rodinného hrobu v Habarticích. Samostatnou kapitolou mého života byla v roce 2011 událost, kdy ke mně do postele vlezla jedna potvora, se kterou jsem začal doslova bojovat. Jmenovala se „rakovina“ a donutila mě, abych se na svět začal dívat úplně jinak. A tak to dělám dle vzorce, že žiju ze dne na den. Jakoby každý ten jediný prožitý den, byl dnem mým posledním. Ať prší, je mlha, mráz, že by člověk zákonnou manželku, natož psa ven nevyhnal či parný je letní den, kdy by si člověk sedl nejraději do lednice nebo do chladného vinného moravského sklípku, což je mnohem lepší řešení, tak to prostě se mnou je! Každý den se stal pro mne výzvou žít ještě zítra a zase ještě zítra...

Začal jsem si užívat života více podle sebe. Hraji na různé hudební nástroje sám i se skupinou dalších hudebníků, ochotničím, tvořím a raduji se, že i lidé kolem mne mají radost. Člověk hodnoty života ve většině případů pozná až když „hoří“ anebo je skutečně již pozdě. Života si mohou opravdu užívat, jsem na oko bez starosti, neboť oba mnou zakoupené objekty: Hotely Belveder a Grádl povstaly ze starých časů v nové dny a mým dětem, které se o vše starají, se prostě daří.“ I letos se na Belveder nad Železnou Rudou uskutečnila soutěž malých pivovarů pod názvem - „Pohádkové pivo“. „Vítězem se stal mok, zde vařený,“ dodal s úsměvem i malou dramatizující pomlkou napětí majitel František Strnad mladší, syn Františka. Zdejší kout Šumavy byl již po jedenácté organizátorem setkání, kdy se zde degustoval zlatavý mok i s dovětkem: „A co z koštování zbude, může vypít kdokoliv...“ A pivo? To zde skutečně chutná moc dobře! Lze jen popřát vítězné receptuře, aby navždy zůstala utajeným tajemstvím a lákala tak hosty k další jejich návštěvě. Samozřejmě, že na Belveder a Grádl. „Dej Bůh štěstí“, ať se jim i v pivovarnictví daří.